

שו"ת סיכום הדף היומי

מייל: n101@okmail.co.il פקס: 03-5709307 ניתן לקבל כל יום לתיבת מייל או לפקס.

מגילה - כ"ז

1. **"וישרוף את בית ה' [ביהמ"ק] ואת בית המלך [ארמונות] ואת כל בני ירושלים [כפשוטו]" מה הפירוש 'ואת כל בית גדול'?**
לר' יהושע בן לוי: בית שמגדליו בו תורה שנא' "יגדיל תורה" לר' יוחנן; שמגדליו בו תפילה שנא' "הגדולות אשר עשה אלישע" - תפילה.
2. **נסתפקו בענין למכור ס"ת ישן לקנות בדמיו חדש, מצד א' אין מעלין בזה בקודש מצד ב' אין קדושה למעלה ממנו. מהיכן רצו להוכיח?**
 - א. משנתנו שאסרה לקנות בדמי ס"ת ספרי נביאים, משמע שס"ת חדש מותר. **ונדחה:** שמשנתנו עוסקת בדיעבד אחר שכבר מכרו.
 - ב. גולליו ס"ת במטפחות חומשים כיון שזו העלאה בקדושה, משמע שמתפחות ס"ת בס"ת אחר אסור. **ונדחה:** שאדרבה בסיפא שם משמע הפוך.
 - ג. מניחין ס"ת ע"ג ס"ת. **ונדחה:** שאין להוכיח מדין הנחה כיון שאי אפשר להמנע. והראיה שכשכורכים ס"ת גליון נגלל אחד על חברו.
 - ד. 'לא ימכור אדם ס"ת ישן ליקח בו חדש'. **ונדחה:** ששם האיסור שמא יפגע ולא יקנה חדש, ומה שנסתפקו כשהחדש מוכן בבית הסופר.
 - ה. משום ר' מאיר: אין מוכרין ס"ת אלא ללמוד תורה ולישא אשה. משמע תורה בתורה מותר. **ונדחה:** שדוקא לימוד חשוב שמביא לידי מעשה. וכן באשה יקיים 'לשבת יצרה'. למסקנא לא נפשט הספק. **עוד למדנו:** אם מכר ס"ת או בתו לאמה, אינו רואה סימן ברכה באותם דמים לעולם.
3. **כשמכרו דבר קדוש ובעיקר הדמים העלו הקדושה וקנו דבר קדוש יותר, האם גם במותר הדמים צריך להעלות הקדושה?**
משנתנו פסקה שאף במותריהן. **ורבא ביאר** שדוקא במכרו והותירו, אבל בגבו מעות ונותר מעט, מותר להוריד הדמים מקדושתם. **והקשה עליו אביי** מבריייתא שאם התנו ע"מ לעשות בדמים כרצונם מותר, והבין אביי שהכוונה כשהתנו שמותר הדמים מגבייתם יעשה בו כרצונם משמע רק אם התנו. **ונדחה:** שהתנאי המדובר כאן הוא ממכירה ע"י 7 טובי העיר ואז ודאי שמוותר. אביי בירר אצל ת"ח הרגיל לשנות ברייתות האם שמע מרב ששת מהו 'דוכסויא' וענה לו 'פרש העיר', ולמד מכאן שת"ח צעיר השומע מילה שאינו יודע פירושה ישאלנה מאדם המצוי לפני החכמים שבודאי שמע מהם.
4. **בני העיר שהלכו לעיר אחרת ושם פסקו עליהן הגבאים צדקה, האם צריכים לתת?**
 נותנים כדי שלא יחשדום בפוסקים ואינם נותנים, וכשחוזרים לעירם תובעים מהגבאים את הצדקה ומפרנסים בה את עניי עירן. **אמנם** יחיד אינו יכול לתבוע מהגבאים כשחוזר לעירו. **ומעשה שהיה** שרב הונא פסק שהדין שכשחוזרים לעירם מביאים עמהם הצדקה שנתנו דווקא כשאינן שם ת"ח המתעסק בצרכי העיר, אבל אם יש שם, תינתן לחבר העיר שיחלקה כראות עיניו, וכל שכן אצל רב הונא שגם עניי הערים הסמוכות, סומכים עליו.
5. **ר"מ פסק: אין מוכרין ביהכ"ס של רבים ליחיד כיון שיוורד מקדושתו. אמרו לו חכמים א"כ אף לא מעיר גדולה לעיר קטנה, מה ענה ר"מ?**
 מעיר גדולה לעיר קטנה נותר בקדושתו. ואצל יחיד אין אומרים דבר שבקדושה וירד. **ורבנן עונים:** אף לעיר קטנה ירד, משום 'ברוב עם הדרת מלך'.
6. **לר' מאיר אין מוכרין ביהכ"ס ממכר עולם אלא על תנאי שאם ירצו המוכרים יחזירו להם. ולחכמים מוכרים לעולם, חוץ מאשר ל-4 דברים של גנאי [מרחץ, בורסקי, מקוה, מכבסה] לכאורה לר"מ אם יתבטל המקח יתברר שמעות המכר היו הלואה וממילא שימוש בני העיר בביהכ"ס נחשב כריבית?**
 ר"מ סבר כדעת ר' יהודה שאם אין זה מוחלט בתחילת העסקה שהנאה תחשב ריבית [צד אחד בריבית] מותר. שמצינו ברייתא כשלווה, משכן שדה וכתב שאם לא יפרע היתה השדה מכורה למלוה מעכשיו. ונחלקו: **לחכמים** אין המלוה אוכל פירות שמא יפרע הלואה ונמצא שקבל ריבית, **ולר' יהודה** מותר. ושורש מחלוקתם כשיש צד אחד שיהיה איסור ריבית האם מותר. [ונחלקו במעשה בייתוס בן זוגן האם את הפירות אכל המוכר או הלוקח] **לדעת רבא** - לכו"ע צד אחד בריבית אסור ונחלקו ר' יהודה וחכמים כשנתקבלה הריבית ע"מ להחזיר האם מותר.
7. **בשם שמואל: מותר לאדם להשתין מים בתוך 4 אמות של מקום שהתפללו בו. היכן מצינו כבר דין זה במשנתנו?**
 ר' יהודה התיר למכור ביהכ"ס לשום חצר, ואז יעשו בו אפילו מרחץ. ואפילו לרבנן, דוקא ביהכ"ס קבוע קדושתו. אבל 4 אמות לא קבוע קדושתם. **עוד מצינו בבריייתא:** 'המשתין מרחיק 4 אמות ממי רגלים ומתפלל' - כפי ששינונו במסכת ברכות. 'ומתפלל מרחיק 4 אמות ומשתין' - **והקשו** שא"כ בכל שבילי נהרדעא אסור להשתין כיון שבכל 4 אמות שם התפללו. **אלא כוונת הבריייתא למסקנא** שישיהה כדי הילוך 4 אמות משום ניצוצות, ואף המתפלל ישיהה כדי הילוך 4 אמות קודם שישתין כיון ששפתותיו עדין ממלמות.
עוד למדנו - שאלו תלמידי ר' זכאי במה הארכת ימים, ענה להם - מימי לא השתנתי 4 אמות של תפילה, לא כיניתי שם לחברי, לא בטלתי מלעשות קידוש היום. אמא זקנה היתה לי שמכרה צעיף ראשה וקנתה לי יין לקידוש. כשמתה אמו הניחה לי 300 חביות יין והוא הניח לבניו 3000.
מעשה שרב ראה את רב הונא בחגורה של עשב כיון שמשכן חגורתו לקנית יין לקידוש, ברכו רב שיתעשר עד שיתכסה כולו במעילי משי וכך היה בחופת בנו, שישן על המיטה ובניו וכלותיו השליכו עליו מעיליהם, אח"כ הקפיד רב על רב הונא שלא אמר לו 'וכן למר' שכנראה היתה זו שעת רצון. **ר"א בן שמוע** האריך ימים - מימי לא עשיתי קפנדריא לביהכ"ס, כשהתלמידים יושבים על הקרקע לא הלכתי ביניהם ולא נשאתי כפי בלא ברכה.